

Roční zúčtování daně, daňové přiznání k DPFO

- Motto: „Jen hlupák platí něco, co platit nemusí. Jen blbec platí daně, které platit nemusí.“
- Po skončení roku je velmi často možné dostat vrácenu část daní (záloh, někdy i srážkových), které byly zaplacený v průběhu roku.
- Nejjednodušší možností zaměstnance, jak za určitých podmínek získat zpět část uhrazené zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti po skončení zdaňovacího období, představuje roční zúčtování záloh na daň z příjmů FO ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění,
- Při ročním zúčtování se postupuje podle § 38ch a § 35d odst. 6 – 9 ZDP.

Komu může být zúčtování provedeno?

- Zaměstnanci, který měl celý rok pouze jednoho zaměstnavatele a podepsal u něj prohlášení,
- Zaměstnanci, který měl v průběhu roku více zaměstnavatelů po sobě, a u všech podepsal prohlášení,
- Zaměstnanci, který měl souběžně i dva zaměstnavatele, ale u zaměstnavatele, u kterého neměl podepsáno prohlášení, nedosáhl jeho měsíční příjem z DPP více než 10 000 Kč (tzn. že byl zdaněn srážkovou daní), nově i pro příjmy příjmy mimo účast na nemocenském pojištění).
- Daňové přiznání dle § 38g odst. 4 ZDP a relativně nově také pokud jsou splněny podmínky pro podání DP dle § 38g odst. 5 – pak roční zúčtování vyloučeno

Žádost o roční zúčtování

- O roční zúčtování daně žádá zaměstnanec písemně na formuláři prohlášení zaměstnavatele (posledního zaměstnavatele),
- Nejpozději musí podat žádost do 15. února,
- K tomuto datu musí zaměstnanec zaměstnavateli také předložit potvrzení o příjmech (§ 38ch odst. 3 ZDP) od všech předchozích zaměstnavatelů, jinak zaměstnavatel zúčtování neprovede.
- **POZOR!!!** Dva souběžné zálohově zdaňované příjmy ze závislé činnosti zakládají povinnost podat daňové přiznání. Stejně tak to ale platí pro jeden příjem zdaňovaný zálohově při nepodepsaném prohlášení.

Kdo a jak provádí roční zúčtování?

- Zaměstnavatel (poslední),
- Na základě žádosti a příslušných dokladů (potvrzení o příjmech, ale také dokladů prokazujících nárok na nezdanitelné části základu daně dle § 15 ZDP),
- Roční zúčtování musí být provedeno nejpozději do 31. března následujícího roku,
- Pro zaměstnance je důležité, že případný nedoplatek z ročního zúčtování se nedoplácí!!! Přeplatek vrátí zaměstnanci zaměstnavatel nejpozději při zúčtování mzdy za březen, pokud přesáhne 50 Kč, vzhledem ke správci daně postupuje stejně jako v případě měsíčních daňových bonusů.

Proč obvykle končí roční zúčtování přeplatkem?

- Především proto, že počínaje rokem 2006 již nelze měsíčně uplatňovat žádnou nezdavitelnou část základu daně z příjmů dle § 15 ZDP, tyto částky lze uplatnit jen ročně,
- Také některé slevy na dani dle § 35ba ZDP lze uplatnit jen ročně (manžel(ka), umístění dítěte),
- Měsíční základ daně se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru (výjimečně celé koruny nahoru), roční základ daně se zaokrouhlí na celé stokoruny dolů (§ 16 odst. 2 ZDP).

Nezdanitelná část základu daně dle § 15 ZDP

- Určité dary (nově bezúplatná plnění) dle § 15 odst. 1 ZDP, pokud převyšují alespoň 2 % ze základu daně nebo dosáhnou alespoň 1 000 Kč, max. do výše 15 % ze základu daně,
- 3000 Kč za každý dárcovský odběr krve (tzv. bezpříspěvkový), odběr orgánu 20 000 Kč,
- Úroky z hypotečního úvěru (snížené o příp. státní podporu), nebo úvěru ze stavebního spoření využitého na účely dle § 15 odst. 3 a 4 ZDP max. do výše 150 000 Kč (300 000 Kč) za domácnost (s nutností krátit při platbě po necelý rok),
- Placené příspěvky na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření (dle § 15 odst. 5 ZDP) snížené o částky, u nichž v daném měsíci vznikl nárok na státní příspěvek, max. do výše 24 000 Kč ročně

- Zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za podmínek § 15 odst. 6 ZDP, max. do výše 24 000 Kč ročně (od roku 2015 zpřísněny podmínky),
- Zaplacené příspěvky odborové organizaci do výše 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6 ZDP (s výjimkou příjmů podle § 6 ZDP zdaněných zvláštní sazbou daně srážkou), max. však do výše 3 000 Kč ročně,
- Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání (10 000, 13 000, 15 000 Kč) - § 15 odst. 8 ZDP,
- Na rozdíl od slev na dani se tyto částky odčítají od základu daně před vlastním výpočtem daně, nikoliv od daně samotné!!!

Postup ročního zúčtování daně

- Zaměstnavatel při ročním zúčtování počítá za zaměstnance jeho celkovou roční daňovou povinnost, kterou porovnává s výší průběžně uhrazených záloh na daň a případně vyplacených daňových bonusů,
- Vzniklý rozdíl je potom přeplatkem (na zálohách bylo zaplaceno více, než činí roční daňová povinnost) či nedoplatkem (opak, nedoplatek se však neplatí),
- Roční daňová povinnost se počítá v souladu s § 16, § 16a a 16ab ZDP.

Daňová sazba podle § 16 a 16a ZDP

- Od 1.1.2021 sazby 15 % a 23 %
- Pro samostatný základ daně dle § 16a 15 %.

- Pan Šprňa se v březnu 2021 oženil. Jeho manželka po celý rok neměla zdanitelné příjmy. Pan Šprňa pracuje jako technický pracovník, přičemž jeho celkový roční příjem za rok 2021 činil 480 000 Kč, sražené pojistné činilo 52 800 Kč, zálohy na daň činily 60 000 Kč. Pan Šprňa si pořídil v roce 2012 nový byt, který financuje prostřednictvím hypotečního úvěru a na úrocích zaplatil v roce 2021 celkem 25 000 Kč. Dále si platí příspěvky na penzijní připojištění ve výši 2 000 Kč měsíčně a je také bezpříspěvkovým dárcem krve, přičemž v roce 2021 daroval krev celkem 2x. Jak provede zaměstnavatel roční zúčtování daně, a jak toto zúčtování pro pana Šprňu dopadne?

- Výpočet: Zaměstnavatel musí nejprve zjistit základ daně podle § 16 ZDP, ten činí 480 000 Kč,
- Od této částky bude odečtena nezdanitelná část základu daně podle § 15 ZDP, v našem případě úroky z úvěru ve výši 25 000 Kč, příspěvky na penzijní připojištění ve výši 12 000 Kč a 2 x 3 000 Kč za dárcovství krve,
- Základ daně podle § 16 ZDP tak činí:
 $480\ 000 - 25\ 000 - 12\ 000 - 6\ 000 = 437\ 000$ Kč,
- Z této částky se vypočte daň podle § 16 a 16ab ZDP:
 $437\ 000 \times 0,15 = 65\ 550$ Kč,
- Z této částky pak budou uplatněny slevy na dani podle § 35ba ZDP,

- Uplatněny budou základní sleva ve výši 27 840 Kč a dále sleva na manželku bez vlastních příjmů ve výši 24 840 Kč, ovšem z této částky může být uplatněno pouze 9/12, neboť první tři měsíce v roce nebyla splněna podmínka § 35ba odst. 3 ZDP,
- Roční daň po slevách tak činí $65\,550 - 27\,840 - 18\,630 = 19\,080$ Kč,
- Výsledkem ročního zúčtování je rozdíl mezi zaplacenými zálohami na daň a výsledkem ročního zúčtování ve výši $60\,000 - 19\,080 = 40\,920$ Kč,
- Jedná se o přeplatek, který bude panu Šprňovi vrácen nejpozději ve vyúčtování mzdy za březen následujícího roku.

- Slečna Svobodná je svobodnou matkou 3-leté dcerky Klárky. Pracuje jako švadlena a v roce 2021 si vydělala 100 000 Kč, sražené pojistné činilo 11 000 Kč, v průběhu roku jí byla sražena záloha na daň ve výši 2 120 Kč, a zároveň jí v průběhu roku byl vyplacen daňový bonus na dítě v celkové výši 715 Kč. Jakým způsobem provede zaměstnavatel její roční zúčtování daně a s jakým výsledkem?
- Výpočet: V tomto případě postupuje zaměstnavatel při ročním zúčtování podle § 35d odst. 6 – 9 ZDP. Opět se nejprve vypočte roční daň podle § 16 ZDP, v našem případě činí základ daně: 100 000 Kč.

- Daň před uplatněním slev činí: $100\ 000 \times 0,15 = 15\ 000$ Kč,
- Nyní se uplatní veškeré slevy podle § 35ba ZDP (v našem případě základní) ve výši 27 840 Kč a dále se spočte, kolik z daňového zvýhodnění na dítě činí sleva na dani a kolik daňový bonus,
- Jelikož již po snížení o slevu na dani na poplatníka je celková daňová povinnost 0 Kč, celková částka daňového zvýhodnění na dítě je daňovým bonusem,
- Daňový roční bonus na dítě potom činí 15 204 Kč (lze jej vyplatit, neboť příjmy převýšily šestinásobek minimální mzdy),
- Dále se postupuje podle § 35d odst. 7 ZDP,

- Nejprve se porovná roční daň po slevách dle § 35ba a § 35c (0 Kč) se zálohami na daň zaplacenými v průběhu roku (2 120 Kč), tzn. že v této části zúčtování vznikl přeplatek ve výši 2 120 Kč,
- Dále se porovnávají celkový roční bonus (15 204 Kč) s bonusem již vyplaceným v průběhu roku (715 Kč), tento rozdíl činí 14 489 Kč,
- Jelikož v tomto případě je roční bonus vyšší než bonus již vyplacený v průběhu roku, zvýší se o tuto částku přeplatek na dani po slevě, čili celkovým výsledkem zúčtování je částka $2\,120 + 14\,489 = 16\,609$ Kč.

Povinnost podat daňové přiznání

- Povinnost podat DP k DPFO upravuje § 38g ZDP,
- Povinnost vzniká v okamžiku, kdy má poplatník příjmy vyšší než 15 000 Kč s výjimkou některých variant příjmů podle § 6 ZDP,
- Povinnost může vzniknout i tehdy, kdy poplatník nemá příjmy vyšší než 15 000 Kč, avšak vykazuje daňovou ztrátu,
- V případě zaměstnanců kromě již zmíněných případů vzniká povinnost podat daňové přiznání v okamžiku, kdy mají další zdanitelné příjmy podle § 7 – 10 ZDP vyšší než 6 000 Kč (podrobně viz § 38g odst. 2 ZDP),
- Daňové přiznání podává také daňový nerezident uplatňující slevy na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) – e) a g) ZDP a daňové zvýhodnění nebo nezdanitelnou část základu daně (další podmínky viz § 38g ZDP).
- V případech dle § 38g odst. 4 a 5.